

Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորի եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն.....	5
2. Պատրաստման հիմքերը	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ.....	8
4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	16
5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր.....	17
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	17
7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17
8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17
9. Հարկում	18
10. Կապիտալ	19
11. Հասույթ.....	19
12. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ.....	19
13. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	19
14. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	20
15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները	20
16. Ռիսկի կառավարում	21
17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր`	23

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

"Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր" փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել "Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս" փակ բաժնետիրական ընկերության ("Ընկերություն") ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ *"Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար"* բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի* (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրը), և պահպանել ենք Էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԻ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Ընկերության 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի չեն ենթարկվել:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- ▶ Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ▶ Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր

Նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,

- ▶ Ձևահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է ղեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված Էական անորոշություն, որը կարող է Էական կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը,
- ▶ Ձևահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք Դիտորդ Խորհրդին հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

"Էրնսթ ընդ Յանգ" ՓԲԸ

Աուդիտի բաժնի գործընկեր և գլխավոր տնօրեն՝

Էրիկ Ջայրապետյան

2023թ. օգոստոսի 31

ՀՀ, ք. Երևան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	4	385,437	1,079,819
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9	263,950	238,832
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		39,450	39,450
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ		148,028	199,005
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		836,865	1,557,106
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր Պաշարներ	5	551,970	293,389
Հետաձգված ծախսեր		130	
Հետաձգված ծախսեր		10,149	6,188
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	188,993	108,447
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		751,242	408,024
Ընդամենը ակտիվներ		1,588,107	1,965,130
Սեփական կապիտալ	10		
Բաժնետիրական կապիտալ		100	100
Պահուստային կապիտալ		155,033	155,033
Զբաղիված շահույթ		713,806	541,727
Ընդամենը սեփական կապիտալ		868,939	696,860
Պարտավորություններ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		24,065	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր		347	2,817
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	-	103,550
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		24,412	106,367
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում		70,055	44,101
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7	432,198	581,488
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով		88,228	27,042
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	104,275	509,272
Ընթացիկ պարտավորություններ		694,756	1,161,903
Ընդամենը պարտավորություններ		719,168	1,268,270
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		1,588,107	1,965,130

Հաստատվել և ստորագրվել է ղեկավարության կողմից 2023թ. օգոստոսի 31-ին:

Rebeca O. Ayaz
Ռեբեկա Օ. Դալայեր
Տնօրեն

Արմեն Դալլաբյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Հասույթ	11	4,179,101	4,009,155
Այլ գործառնական եկամուտ		35,449	23,033
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	12	(2,901,446)	(2,562,793)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4	(762,699)	(776,956)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	13	(244,698)	(340,427)
Գործառնական շահույթ		305,707	352,012
Տոկոսային ծախսեր		(47,247)	(100,940)
Տոկոսային եկամուտ		25,232	22,154
Աշխատակիցներին հատուցումներից ծախսեր		(17,960)	(32,808)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ		2,073	270
Շահույթ մինչև շահութահարկը		267,805	240,688
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(95,726)	(77,681)
Հաշվետու տարվա շահույթ կամ վնաս		172,079	163,007

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

<i>'000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Բաժնետիրական կապիտալ</i>	<i>Պահուստային կապիտալ</i>	<i>Զբաղիված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	100	155,033	378,720	532,165
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք (աուդիտ չարված)				
Հաշվետու տարվա շահույթ (աուդիտ չարված)			163,007	163,007
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ տարվա համար (աուդիտ չարված)			163,007	163,007
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	100	155,033	541,727	696,860
Հաշվետու տարվա շահույթ			172,079	172,079
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար			172,079	172,079
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100	155,033	713,806	868,939

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

'000 ՀՀ դրամ	Ծան.	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Վաճառքներից ստացված մուտքեր		3,728,596	3,497,913
Վճարումներ մատակարարներին		(407,716)	(415,948)
Վճարումներ աշխատակիցներին		(2,112,763)	(1,823,178)
Վճարումներ այլ հարկերի գծով		(595,138)	(532,409)
Վճարումներ շահութահարկի գծով		(34,540)	(69,498)
Գործառնական գործունեության գծով այլ վճարումներ		(15,402)	(512)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր		563,037	656,368
Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(17,215)	(58,549)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վաճառքից մուտքեր		1,229	1,289
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(15,986)	(57,260)
Ֆինանսավորման գործունեությունից հոսքեր			
Վարձակալության գծով պարտավորության մարումներ		(509,274)	(468,704)
Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառությունների մարումներ		149,291	141,981
Աշխատակիցներին փոխառությունների տրամադրում		(106,522)	(208,080)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական հոսքեր		(466,505)	(534,803)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		80,546	64,305
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում		108,447	44,142
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում	6	188,993	108,447

Կից ծանոթագրությունները, որոնք ներկայացված են 5-23 էջերի վրա հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Հազար ՀՀԴ

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ն (Mentor Graphics Development Services CJSC) (այսուհետ՝ Ընկերություն) սկզբնապես հիմնադրվել է Հայաստանում 2002 թվականի փետրվարի 5-ին Պոնտե Սոլյուշնս ՍՊԸ-ի (Ponte Solutions LLC) հիման վրա, որը ձեռք է բերել Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ (Mentor Graphics Ireland Limited) Պոնտե Սոլյուշնս Ինկ.-ից (Ponte Solutions Inc.) 2008 թվականի մայիսին:

Հիմնական գործունեությունը հետևյալն է. Ընկերությունը մատուցում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայություններ իր միակ հաճախորդին՝ Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ ՓԲԸ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited), որից եկամուտը հաշվեգրվում է ծախսեր գումարած մեթոդի հիման վրա: Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2020 թվականին կազմել է 132 աշխատակից (2019թ.՝ 140 աշխատակից):

Գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք.Երևան 0038, Հալաբյան 16, 5-րդ հարկ:

2021 թվականի մայիսի 31-ին Ընկերությունը փոխել է անվանումը՝ Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ից (Mentor Graphics Development Services CJSC) դարձնելով Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր ՓԲԸ (Siemens Industry Software CJSC): Այսուհետև, 2022 թվականի ապրիլի 8-ին Ընկերության միակ բաժնետերը, որը նախկինում հայտնի էր որպես Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ (Mentor Graphics (Ireland) Limited), անվանափոխվել է Սիմենս Ինդասթրի Սոֆթվեր Լիմիթիդ (Siemens Industry Software Limited):

2. Պատրաստման հիմքերը

ա) COVID-19 համաճարակի ազդեցությունը

2020 թվականին COVID-19 համաճարակի արագ տարածման պատճառով շատ կառավարություններ, այդ թվում՝ Հայաստանի կառավարությունը, ձեռնարկել են համաճարակի դեմ պայքարի տարբեր միջոցներ՝ ներառյալ ճանապարհորդությունների սահմանափակումները, կարանտինները, բիզնեսի և այլ վայրերի փակումը և որոշ տարածքների արգելափակումը: Այս միջոցառումներն ազդել են համաշխարհային մատակարարման շղթայի, ապրանքների և ծառայությունների պահանջարկի, ինչպես նաև բիզնես գործունեության մասշտաբի վրա: Ակնկալվում է, որ համաճարակն ինքնին, ինչպես նաև հարակից հանրային առողջապահական և սոցիալական միջոցառումները կարող են ազդել ոլորտների լայն շրջանակի կազմակերպությունների գործունեության վրա:

Ընկերությունը շարունակում է գնահատել համաճարակի և փոփոխվող տնտեսական պայմանների ազդեցությունն իր գործունեության, ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

բ) Գործարար միջավայրը Հայաստանում

Հայաստանը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային, կարգավորող համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից ու զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրավիճակը սրվել է Ադրբեյջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած զինադադարի համաձայնագրին, պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե՛ կարճաժամկետ, թե՛ երկարաժամկետ հեռանկարում դեռևս անորոշ են:

Այս իրադարձությունները կարող են Եական ազդեցություն ունենալ Ընկերության հետագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, որոնց ամբողջական հետևանքները ներկայումս դժվար է կանխատեսել: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և դրա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել ղեկավարության ներկայիս սպասումներից: Ղեկավարությունը կարծում է, որ ձեռնարկում է համապատասխան միջոցներ՝ աջակցելու Ընկերության բիզնեսի կայունությանը ներկա պայմաններում:

գ) Համապատասխանություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՀՀՄՍ) պահանջներին համաձայն, ինչպես կազմված և հրապարակված է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)

դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀԴ), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանզի ղեկավարությունը համոզված է, որ այն առավել օգտակար է դրանց օգտագործողների համար: Ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է հազար ՀՀԴ-ով և կլորացված միլիչև մոտակա հազար միավորը, եթե այլ բան սահմանված չէ:

ե) Գնահատումներ և դատողություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն վերջիններիս պատրաստման ամսաթվի դրությամբ ակտիվների ու պարտավորությունների և հաշվետվությունների ժամանակահատվածում եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա:

Մասնավորապես, Ընկերությունը բացահայտել է մի շարք ոլորտներ, որտեղ անհրաժեշտ են Էական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ: Այս ոլորտներից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը և դրանց ազդեցությունը առանձին հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա, նկարագրված են ստորև՝ համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության որակական և քանակական ցուցանիշներում, որոնք ներառում են դատողություններ:

Վարձակալություններ – լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատում:

Ընկերությունը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը, հետևաբար, վարձակալության պարտավորությունները չափելու համար օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը (IBR): Վերջինս այն տոկոսադրույքն է, որը Ընկերությունը կվճարեր նմանատիպ ժամկետով և ապահովվածությամբ փոխառություն վերցնելու համար՝ անհրաժեշտ համանման տնտեսական միջավայրում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի արժեքին հավասար ակտիվի ձեռքբերման համար: Հետևաբար, IBR-ն արտացոլում է այն, ինչ Ընկերությունը «կվճարեր», որը պահանջում է գնահատում, երբ առկա չեն դիտարկելի դրույքաչափեր կամ երբ դրանք պետք է ճշգրտվեն՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթի/վնասի զեղչման տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրել է փոխառություն, որոնք ի սկզբանե առաջարկվում է անտոկոս, բայց զեղչված շուկայական տոկոսադրույքով: Ընկերությունը որոշում է զեղջման տոկոսադրույքը աշխատակիցների հատուցումների ծախսերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթում/վնասում հաշվառելու նպատակով՝ կիրառելով ՀՀ դրամով երկարաժամկետ սպառողական փոխառությունների համար Կենտրոնական բանկի հրապարակած շուկայական դրույքաչափը:

Հարկումը

Ղեկավարության դատողությունն է պահանջվում որոշելու հետաձգված հարկային ակտիվի գումարը, որը կարող է ճանաչվել՝ հիմնվելով ապագա հարկվող շահույթի հավանական ժամանակի և մակարդակի վրա, ինչպես նաև ապագա հարկային պլանավորման ռազմավարության ազդեցության գնահատումը: Լրացուցիչ մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 9-ում:

զ) Փոփոխություններ

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը ուղղումներ է կատարել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում՝ կապված 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար ներկայացված համադրելի հաշվետվությունների հետ: Համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի, փոփոխությունները կատարվել են հետընթաց, և համեմատական տվյալները համապատասխանաբար ճշգրտվել են:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)**զ) Փոփոխություններ (շարունակություն)**

	Նախկինում գրանցված	Ճշգրտումներ	Ճշգրտված
Հիմնական միջոցներ, ոչ նյութական ակտիվներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	491,004	588,815	1,079,819
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	226,498	12,334	238,832
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	223,424	(24,419)	199,005
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	980,376	576,730	1,557,106
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	282,252	11,137	293,389
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	396,887	11,137	408,024
Ընդամենը ակտիվներ	1,377,263	587,867	1,965,130
Զբաղիված շահույթ	523,231	18,496	541,727
Ընդամենը սեփական կապիտալ	678,364	18,496	696,860
Վարձակալության գծով պարտավորություններ (ոչ ընթացիկ)	–	103,550	103,550
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	2,817	103,550	106,367
Հաշվեգրված բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարզևատրում	–	44,101	44,101
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր (ընթացիկ)	669,039	(87,551)	581,488
Վարձակալության գծով պարտավորություններ (ընթացիկ)	–	509,272	509,272
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	696,081	465,822	1,161,903
Ընդամենը պարտավորություններ	698,898	569,372	1,268,270
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	1,377,262	587,868	1,965,130

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որոշակի գումարներ ճշգրտվել են:

	Նախկինում գրանցված	Ճշգրտումներ	Ճշգրտված
Հատույթ	3,940,774	68,381	4,009,155
Այլ գործառնական եկամուտ	6,446	16,587	23,033
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	(2,529,045)	(33,748)	(2,562,793)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(284,246)	(492,710)	(776,956)
Վարձակալություն	(527,971)	527,971	–
Գործառնական շահույթ	265,531	86,481	352,012
Աշխատակիցներին հատուցումներից ծախսեր	–	(32,808)	(32,808)
Տոկոսային եկամուտ	–	22,154	22,154
Տոկոսային ծախսեր	(29,586)	(71,354)	(100,940)
Շահույթ մինչև հարկումը	236,215	4,473	240,688
Շահութահարկի գծով ծախս	(90,015)	12,334	(77,681)
Հաշվետու տարվա շահույթ կամ վնաս	146,200	16,807	163,007

Ճշգրտվել են նաև 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում առկա որոշակի գումարներ:

Հազար ՀՀԴ

2. Պատրաստման հիմքերը (շարունակություն)**զ) Փոփոխություններ (շարունակություն)**

	Նախկինում գրանցված	Ծագրտումներ	Ծագրտված
Վճարումներ մատակարարներին	(884,764)	468,816	(415,948)
Վճարումներ այլ հարկերի գծով	(848,822)	316,413	(532,409)
Բյուջեից ստացած գումար	246,915	(246,915)	–
Վճարումներ շահութահարկի գծով	–	(69,498)	(69,498)
Գործառնական գործունեությունից դրամական զուտ հոսքեր	(121,565)	777,933	656,368
Վարձակալության գծով պարտավորության մարումներ	–	(468,704)	(468,704)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ հոսքեր	(66,099)	(468,704)	(534,803)

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) Հասույթ

Ընկերության հիմնական գործունեությունը հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է իր միակ հաճախորդին՝ Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited), որը խմբի մայր ընկերությունն է:

Պայմանագրային մնացորդներ*Պայմանագրային ակտիվներ*

Պայմանագրային ակտիվը հաճախորդին փոխանցված ապրանքների կամ ծառայությունների դիմաց հատուցման իրավունքն է: Եթե Ընկերությունը կատարում է ապրանքների կամ ծառայությունների փոխանցում գնորդին մինչև վերջինիս կողմից հատուցման վճարումը կամ մինչև այն պահը, երբ վճարումը դառնում է ստացման ենթակա, ապա Ընկերությունը պետք է ճանաչի պայմանագրային ակտիվ՝ հատուցման վճարման համար, որն էլ պայմանական է: Ընկերությունը չունի պայմանագրային որևէ ակտիվ, և հատուցման իրավունքը ձեռք է բերում կարճ ժամանակահատվածում, և հատուցման բոլոր իրավունքները անվերապահ են:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքը ներկայացնում է Ընկերության անվերապահ իրավունքը հատուցման գումարի ստացման նկատմամբ (այսինքն՝ պահանջվում է միայն որոշակի ժամանակ մինչ վճարումը դառնա հատուցելի):

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունն ապրանքները կամ ծառայությունները հաճախորդին փոխանցելու պարտականությունն է, որի համար Ընկերությունը հաճախորդից ստացել է հատուցում (կամ գումարը դարձել է հատուցելի): Եթե հաճախորդը կատարում է վճարումը մինչև Ընկերության կողմից իրեն ապրանքներ կամ ծառայություններ փոխանցելը, ապա պայմանագրային պարտավորությունը ճանաչվում է վճարումը կատարելիս կամ վճարումը դառնում է հատուցելի (կախված այն բանից թե որն է ավելի վաղ ի հայտ գալիս): Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են որպես հասույթ, երբ Ընկերությունը կատարում է պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները:

բ) Արտարժույթներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր արժույթներով գործարքները հաշվառվում են գործարքների ամսաթվերին Հայաստանի Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները վերագնահատվել են նույն ամսաթվի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքներով, որոնք կազմել են 522.59 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 641.11 ՀՀԴ 1 եվրոյի դիմաց 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2019թ.՝ 479.70 ՀՀԴ 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց, 537.26 ՀՀԴ՝ 1 եվրոյի դիմաց):

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերագնահատվել և չափվել են պատմական արժեքով (օգտագործելով գործարքի ամսաթվի փոխարժեքները):

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

գ) Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Ինքնարժեքը ներառում է գնման գինը՝ ներառյալ ներմուծման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը և ուղղակիորեն վերագրելի այլ ծախսերը: Երբ հիմնական միջոցի միավորը ներառում է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող հիմնական բաղադրիչներ, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Մաշվածության գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետում կամ ներառվում մեկ այլ ակտիվի ինքնարժեքում: Մաշվածությունը սկսվում է, երբ ակտիվները մատչելի են օգտագործման համար: Գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները հետևյալն են:

- ▶ Վարձակալված ակտիվի բարելավում – 5 տարի;
- ▶ Համակարգչային տեխնիկա և կապի սարքավորումներ – 3 տարի;
- ▶ Հարմարանքներ/կցամասեր և այլ հիմնական միջոցներ – 8 տարի:

դ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես չափվում են ինքնարժեքով: Հետագայում ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն սահմանափակ օգտագործման ժամկետ, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիոն գումարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում ուղիղ գծային եղանակով՝ ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում:

ե) Վարձակալություններ

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը պայմանագրի սկզբում գնահատում է՝ արդյոք վերջինս վարձակալություն է կամ պարունակում է վարձակալության տարր: Վարձակալությունը պայմանագիր է, որով որոշակի ժամանակահատվածով, հատուցման դիմաց փոխանցվում է ակտիվի օգտագործման իրավունքը:

Ընկերությունը կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության: Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության պարտավորությունը՝ կատարելու վարձակալական վճարներ և ակտիվների օգտագործման իրավունքը՝ ներկայացնելով դրանց հիմքում ընկած ակտիվների նկատմամբ օգտագործման իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին (այսինքն՝ հիմքում ընկած ակտիվի օգտագործման համար հասանելի լինելու ամսաթվին): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, և ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերաչափման հետևանքով: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ինքնարժեքը ներառում է վարձակալության ճանաչված պարտավորությունների գումարը, կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսերը և վարձակալության վճարումները, որոնք կատարվել են մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ՝ հանած վարձակալության գծով խրախուսավճարները: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը մաշվում է ուղիղ գծային եղանակով՝ վարձակալության ժամկետի և ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով:

Եթե վարձակալված ակտիվի սեփականությունը փոխանցվում է Ընկերությանը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ արժեքը արտացոլում է գնման օպցիոնի իրականացումը, մաշվածությունը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նույնպես ենթակա է արժեզրկման:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ե) Վարձակալություններ (շարունակություն)

Վարձակալության պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունները, չափում վարձակալության վճարների ներկա արժեքով, որոնք էլ պետք է կատարվեն վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության վճարները ներառում են ֆիքսված վճարումներ (ներառյալ ըստ էության հաստատագրված վճարները)՝ հանած ցանկացած վարձակալության խրախուսում, փոփոխական վարձակալության վճարները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և մնացորդային արժեքի երաշխիքի գծով վճարման գումարները: Վարձակալության վճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե վարձակալը խելամոռի են համոզված է, որ կիրադրի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումները, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է վարձակալի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը:

Վարձակալության գծով փոփոխական վճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են ծախսերում (բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանց կատարումը հանգեցնում են պաշարների առաջացմանը) այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպք կամ իրավիճակ:

Վարձակալության գծով վճարների ներկա արժեքը հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, քանի որ վարձակալության մեջ ներառված տոկոսադրույքը հեշտությամբ որոշելի չէ: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարն ավելանում է՝ արտացոլելու տոկոսների կուտակումը և նվազեցվում է կատարված վարձակալության վճարումներով: Ի լրումն, վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի է ունենում ձևափոխություն, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, վարձակալության վճարների փոփոխություն (օրինակ՝ ապագա վճարումների փոփոխությունները, որոնք առաջանում են ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունքում, որն օգտագործվում է այդպիսի վարձակալության վճարումների որոշման համար) կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատման փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Ընկերությունը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալության ճանաչման բացառությունը իր կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այսինքն՝ այն վարձակալությունները, որոնք ունեն 12 ամիս կամ պակաս վարձակալության ժամկետ՝ սկսած մեկնարկի օրվանից և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Այն նաև կիրառում է փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը գրասենյակային սարքավորումների վարձակալության համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք: Կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են որպես ծախս ուղիղ գծային մեթոդով:

զ) Ֆինանսական գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, որոնք պարտքային գործիքներ են, կախված են ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերից և խմբի բիզնես մոդելից՝ դրանք կառավարելու համար: Բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրիչ կամ որոնց համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարությունը, Ընկերությունը սկզբնապես չափում է ֆինանսական ակտիվը իր իրական արժեքով գումարած գործարքի ծախսերը, այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսավորման բաղադրիչ, կամ որոնց համար Ընկերությունը կիրառել է գործնական նպատակահարմարություն մեկ տարի կամ պակաս մարման ժամկետ ունեցող պայմանագրերի համար, չափվում են ՖՀՄՍ 15-ով սահմանված գործարքի գնով:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

զ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Որպեսզի ֆինանսական ակտիվը դասակարգվի և չափվի ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, այն պետք է առաջացնի դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք «բացառապես մայր գումարի և վերջինիս վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են (SPPI)»։ Այս գնահատումը կոչվում է SPPI թեստ և իրականացվում է գործիքի մակարդակով։ Դրամական միջոցների հոսքեր ունեցող ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն հանդիսանում SPPI, դասակարգվում և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ անկախ բիզնես մոդելից։

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը վերաբերում է նրան, թե ինչպես է այն կառավարում իր ֆինանսական ակտիվները՝ դրամական միջոցների հոսքեր առաջացնելու նպատակով։

Բիզնես մոդելը որոշում է, թե արդյոք հոսքերը կառաջանան պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ երկուսից էլ։

Ֆինանսական ակտիվների գնումը կամ վաճառքը, որը կպահանջի ակտիվների առաքում շուկայում հաստատված կարգին համաձայն կամ պայմանագրով սահմանված ժամկետում (կանոնավոր առևտուր), ճանաչվում է գործարքի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Ընկերությունը պարտավորվում է գնել կամ վաճառել ակտիվը։

Հետագա չափում

Հետագա չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են չորս դասերից մեկում։

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը և վնասը ապաճանաչման ժամանակ վերադասակարգվում է (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով նախորոշված՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտը կամ վնասը ապաճանաչման ժամանակ չի վերադասակարգվում (բաժնային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ։

Ֆինանսական ակտիվների արժեքը

Ընկերությունը ճանաչում է «ակնկալվող պարտքային կորուստների (ECL) պահուստ բոլոր պարտքային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով։ Ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վճարվում են պայմանագրի համաձայն և բոլոր դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ։ Ակնկալվող դրամական հոսքերը կներառեն դրամական միջոցների հոսքեր՝ պահվող գրավի վաճառքից կամ այլ պարտքի բարելավման միջոցներից, որոնք անբաժանելի են պայմանագրային պայմաններից։

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են երկու փուլով։ Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում վերջինիս ռիսկի զգալի աճ չի եղել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ակնկալվող պարտքային կորուստները տրամադրվում են պարտազանցման պահին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ) առաջացած կորուստների համար։ Այն պարտքային ազդեցությունը, որի դեպքում սկզբնական ճանաչումից ի վեր եղել է ռիսկի զգալի աճ, պահանջում է կորստի պահուստ, որը պահպանվում է ամբողջ ժամանակահատվածում՝ անկախ պարտազանցման ժամկետից (ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ)։

Ցանկացած այլ ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով (որոնց մարման ժամկետը 12 ամսից ավելին է), ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմնված են 12-ամսյա ցուցանիշների վրա։ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները կազմում են ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների համամասնությունը, որը բխում է ֆինանսական գործիքի պարտազանցման դեպքերից, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում։ Այնուամենայնիվ, երբ ծագման պահից վարկային ռիսկի զգալի աճ է գրանցվել, պահուստը հիմնված կլինի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա։ Որոշելիս, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր և գնահատելիս ակնկալվող պարտքային կորուստները, Ընկերությունը հաշվի է առնում ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց ավելորդ ծախսերի կամ ջանքերի։ Սա ներառում է ինչպես քանակական, այնպես էլ որակական տեղեկատվություն և վերլուծություն՝ հիմնված Ընկերության պատմական փորձի և հայտնի վարկային գնահատականի վրա՝ ներառյալ ապագայի վերաբերյալ տեղեկատվություն։

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

զ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը համարում է դեֆոլտ եղած, եթե դրա գծով պայմանագրային վճարումները 1 տարուց ավել ժամկետանց են: Այնուամենայնիվ, որոշակի դեպքերում, Ընկերությունը կարող է ֆինանսական ակտիվը համարել դեֆոլտ եղած, եթե ներքին կամ արտաքին տեղեկատվությունը ցույց է տալիս, որ հավանական չէ, որ Ընկերությունը մինչև Ընկերության կողմից պահվող որևէ պարտքային դիրքի ամրապնդումը հաշվի առնելը ամբողջությամբ կստանա պայմանագրային գումարը: Ֆինանսական ակտիվը դուրս է գրվում, եթե առկա չէ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի վերականգնման ողջամիտ ակնկալիք:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները վարկային արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվը վարկային արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ, որոնք վնասակար ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

է) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները ենթակա չեն ամորտիզացիայի և մաշվածության և ամեն տարի ստուգվում են արժեզրկման համար: Ակտիվները, որոնք ենթակա են ամորտիզացիայի, վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները ցույց են տալիս, որ հաշվեկշռային արժեքը կարող է փոխհատուցելի չլինել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը գույք վաճառքի գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարը կամ դրամաստեղծ միավորը գնահատվում է դրա հաշվեկշռային արժեքից պակաս, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստները անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատման նվազում:

Եթե արժեզրկումից կորուստը հետագայում հակադարձվում է, ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը ավելացվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարի վերանայված մակարդակը, բայց այնպես, որ ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ տարիներին ակտիվը կամ դրամաստեղծ միավորը արժեզրկված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատման աճ:

ը) Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվների, գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկման հայտանիշների համաձայն: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, երբ առկա են օբյեկտիվ ապացույցներ, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններն ազդել են ներդրման ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկման գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունն է՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Արժեզրկման կորուստը նվազեցվում է բոլոր ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստի միջոցով:

Բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների, եթե արժեզրկումից կորուստները հաջորդ ժամանակաշրջաններում նվազեցվում են և այդ նվազումը կարող է օբյեկտիվորեն կապված լինել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո տեղի ունեցած իրադարձության հետ, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկումը հակադարձելու օրվա դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի ամորտիզացված արժեքին, որը կլիներ, եթե արժեզրկումը չճանաչվեր:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերի առնչությամբ, իրական արժեքի ցանկացած աճ, որը հաջորդում է արժեզրկումից կորուստին, ուղղակիորեն ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

թ) Սեփական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրվող լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալից նվազեցում՝ առանց որևէ հարկային ազդեցությունների:

Չբաշխված շահույթը (կամ կուտակված շահույթ/վնաս) ներառում է բոլոր ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների շահույթը:

ժ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Հնկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ տնտեսական օգուտների արտահոսք կպահանջվի պարտավորությունը մարելու համար: Եթե ազդեցությունը էական է, ապա պահուստները որոշվում են կանխատեսվող ապագա դրամական հոսքերը գերազանցող օգտագործելով դրույքաչափ, որը հաշվի չի առնում հարկման ազդեցությունը և արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ու այլ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները:

ի) Շահութահարկ

Շահութահարկը ներառում է ընթացիկ հարկը և հետաձգված հարկը: Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա շահութահարկի գումարն է՝ ճշգրտված նախորդ տարիների վճարման ենթակա գումարներով:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում առկա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկվող շահույթը հաշվարկելիս օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Հետաձգված հարկային ակտիվները սովորաբար ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ հետագայում կլինի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որը կարող է նվազեցվել օգտագործելով այլ գումարները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունը առաջանում է գույքից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման (բացառությամբ բիզնեսի միավորման) գործարքից, որը ազդեցություն չունի ոչ հարկվող շահույթի, ոչ էլ հաշվապահական շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն ժամանակաշրջանում, երբ պարտավորությունը մարվել է կամ ակտիվն իրացվել՝ հիմք ընդունելով հարկային դրույքաչափերը (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են մտել կամ ըստ էության ուժի մեջ կմտնեն մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանը: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքներում, որոնք առաջանում են, այնպես ինչպես Հնկերությունը ակնկալում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը:

յ) Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ

Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը գործարք է, երբ կազմակերպությունը ապրանքներ կամ ծառայություններ է ստանում որպես իր բաժնային գործիքների փոխհատուցում, կամ պարտավորություններ կրում՝ հիմնված կազմակերպության բաժնետոմսերի կամ կազմակերպության այլ բաժնային գործիքների գնի վրա: Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումների գործարքները լինում են 3 տեսակի՝ սեփական կապիտալով, դրամական միջոցներով և ընտրովի մարվող (կողմերի պայմանավորվածությամբ):

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

յ) Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ (շարունակություն)

- ▶ Գործարքը մարվում է սեփական կապիտալով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ, որոնք մարվում են բաժնային գործիքների թողարկման միջոցով (այսինքն՝ բաժնետոմսեր կամ բաժնետոմսերի օպցիոններ);
- ▶ Գործարքը մարվում է դրամական միջոցներով, երբ կազմակերպությունը ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ՝ արժեքով, որը հիմնված է կազմակերպության բաժնային գործիքների գնի վրա: Այսինքն, մոտավորապես այնպես է, կարծես կազմակերպությունը պետք է բաժնային գործիքներ թողարկեր դրամական միջոցների դիմաց, բայց դրամական միջոցներ ստանալու փոխարեն ստանում է ապրանքներ/ծառայություններ: Գուցե դժվար չէ հասկանալ, որ քանզի ձեռք բերված ապրանքների/ծառայությունների արժեքը հավասար է բաժնային գործիքների իրական արժեքին, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն վճարման եղանակ է: Հետևաբար, դրամական միջոցներով մարվող տարբերակի համաձայն, բաժնային գործիքների թողարկումը միայն ֆինանսական պարտավորության մարման միջոց է;
- ▶ Գործարքը համարվում է ընտրովի սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով մարված, եթե կազմակերպությունը կամ գործընկերը հնարավորություն ունեն այն մարել սեփական կապիտալով կամ դրամական միջոցներով:

Ընկերությունը որդեգրել է Սիմենս ԷյՋի-ի (Siemens AG) բաժնետոմսերի վրա հիմնված ծրագրերին մասնակցող աշխատակիցների համար վերջինիս բաժնետոմսերի վրա հիմնված դրամական միջոցներով մարման մեթոդը: Սիմենս ԷյՋի-ն (Siemens AG) խմբի անդամ ընկերություն է, որը տրամադրում է կանխիկ վճարում՝ հիմնված իր բաժնետոմսերի գնի վրա: Այսպիսով, Ընկերությունը դրամական փոխանցումով մարում է բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման պարտավորությունը: Զանգի վճարման ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը հանդիսանում է և տրամադրող և գործատու, ապա նա է պատասխանատու բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրման վճարման համար, և չի փոխհատուցվում:

խ) Աշխատակիցներին տրամադրված փոխառություններ

Ընկերությունը աշխատակիցներին տրամադրում է մինչև երեք տարի ժամկետով անտոկոս փոխառություններ որպես լրացուցիչ հատուցում: Ինչպես ցանկացած այլ փոխառություն, այն համապատասխանում է ֆինանսական գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի և ՀՀՄՍ 9-ի: Երկու ստանդարտներն էլ պահանջում են ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափել իրենց իրական արժեքով (գումարած որոշ դեպքերում գործարքի հետ կապված ծախսերը): Փոխառության իրական արժեքը որոշելու համար Ընկերությունը կատարում է հետևյալ քայլերը.

1. Որոշում է նմանատիպ գործիքների շուկայական տոկոսադրույքը,
2. Փոխառության ապագա բոլոր դրամական հոսքերը զեղչում է այդ տոկոսադրույքով՝ դրանց ներկա արժեքին հասնելու համար:

Զանգի փոխառությունն անտոկոս է, վճարված դրամական միջոցների և իրական արժեքի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես աշխատակիցներին հատուցում՝ համաձայն ՀՀՄՍ 19 կանոնների: Ընկերության մոտեցումն այն է, որ փոխառության ճանաչման տարում բոլոր հատուցումները ճանաչվում են ուղղակիորեն շահույթում/վնասում:

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև բացահայտված են այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռ ուժի մեջ չեն մտել մինչև Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթիվը, և Ընկերությունը ողջամտորեն ակնկալում է, որ դրանք ազդեցություն կունենան իր բացահայտումների, ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա այն ժամանակ, երբ դրանք կկիրառվեն ապագա ամսաթվին: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել դրանք ուժի մեջ մտնելուց հետո: Այլ ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռևս չեն գործում, ներկայացված չեն, քանզի դրանց կիրառումից Ընկերությունն ազդեցություն չի ակնկալում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 3-ում Բիզնեսի սահմանումը

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը թողարկել է «Բիզնեսի միավորումներ» ՀՀՄՍ 3-ի փոփոխությունները բիզնեսի սահմանման վերաբերյալ, ինչը թույլ է տալիս կազմակերպություններին որոշել՝ արդյոք ձեռք բերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը բիզնես է, թե՛ ոչ: Դրանք պարզաբանում են բիզնեսի համար նվազագույն պահանջները, վերացնում են գնահատումները՝ արդյոք շուկայի մասնակիցները ունակ են փոխարինել ցանկացած բացթողնված տարրերը, ավելացնում են ուղեցույցներ, որոնք օգնում են կամակերպություններին գնահատելու՝ արդյոք ձեռք բերված գործընթացը համապարփակ է, նեղացնում է բիզնեսի և արդյունքների սահմանումները, և ներկայացնում է իրական արժեքի կենտրոնացման հայեցողական ստուգում: Փոփոխությունների հետ տրամադրվել են նաև նոր պարզաբանող օրինակներ:

Հազար ՀՀԴ

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

ծ) Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Քանի որ փոփոխությունները կիրառելի են առաջընթաց այն գործարքների կամ այլ դեպքերի համար, որոնք տեղի են ունենում առաջին անգամ կիրառման ամսաթվին կամ դրանից հետո, անցման ամսաթվի դրությամբ այս փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 8-ում՝ Էականության սահմանում

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը թողարկել է ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում»-ի

ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»-ի փոփոխություններ՝ «Էականության» սահմանումը բոլոր ստանդարտներում համապատասխանեցնելու և սահմանման որոշ ասպեկտներ հստակեցնելու համար: Նոր սահմանումը նշում է, որ «Տեղեկատվությունը Էական է, եթե խելամտորեն ակնկալվում է, որ դրա բացթողումը, սխալ ներկայացումը կամ խեղաթյուրումը կարող է ազդել հիմնական օգտագործողների՝ հաշվետու կազմակերպության ընդհանուր նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող որոշումների վրա, որոնք ֆինանսական տեղեկատվություն են տրամադրում որոշակի հաշվետու կազմակերպության վերաբերյալ»: «Էականության» սահմանման փոփոխությունների արդյունքում չի ակնկալվում Էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հազար ՀՀԴ

4. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	Համակարգ չային տեխնիկա և կապի սարքավոր- ումներ	Տնտեսական ապրանքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Վարձակալ-ված ակտիվի բարելավում	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ոչ նյութա-կան ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	783,317	510,761	353,904	1,427,027	1,081,525	38,989	4,195,523
Ավելացումներ	75,590	–	21,987	–	–	2,776	100,353
Օտարումներ	(38,236)	–	–	–	–	–	(38,236)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	820,671	510,761	375,891	1,427,027	1,081,525	41,765	4,257,640
Ավելացումներ	14,570	–	46,892	2,569	3,664	622	68,317
Օտարումներ	(14,560)	–	–	–	–	–	(14,560)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կուտակված մաշվածություն	820,681	510,761	422,783	1,429,596	1,085,189	42,387	4,311,397
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	666,440	446,560	175,983	1,115,169	–	34,949	2,439,101
Փոփոխություններ տարվա ընթացքում	80,785	22,266	62,625	113,750	492,710	4,820	776,956
Օտարումներ	(38,236)	–	–	–	–	–	(38,236)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	708,989	468,826	238,608	1,228,919	492,710	39,769	3,177,821
Մաշվածքի հաշվարկ	57,194	22,192	65,896	117,343	498,764	1,310	762,699
Օտարումներ	(14,560)	–	–	–	–	–	–
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	751,623	491,018	304,504	1,346,262	991,474	41,079	3,925,960
Հաշվեկշռային արժեք							
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	111,682	41,935	137,283	198,108	588,815	1,996	1,079,819
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	69,058	19,743	118,279	83,334	93,715	1,308	385,437

2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցները ներառում են ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ՝ 1,088,613 հազար ՀՀԴ (2019թ.-ին՝ 1,045,449 հազար ՀՀԴ)։

5. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Ընթացիկ		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիայից (Mentor Graphics Ireland)	330,746	79,252
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ	144,813	149,299
Տրված կանխավճարներ	70,998	59,154
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր Մենթոր Գրաֆիկա Կորպորեյշնից (Mentor Graphics Corporation US)	3,449	–
Այլ հարկային դեբիտորական պարտքեր	1,964	1,690
Դեբիտորական պարտքեր ծառայությունների գծով	–	3,994
	551,970	293,389

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են հետևյալ հոդվածներից՝

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	188,993	108,447
Ընդամենը	188,993	108,447

7. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	379,575	346,405
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	32,322	40,713
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիայից Լիմիթիդ (Mentor Graphics Ireland Limited)	–	153,885
Վճարման ենթակա հարկեր	18,226	21,824
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,075	18,661
Ընդամենը	432,198	581,488

8. Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ստորև բերված են վարձակալության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի շարժը:

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Հունվարի 1-ի դրությամբ	612,822	1,081,525
Ավելացումներ	3,664	–
Կուտակված տոկոսներ	32,115	71,354
Վճարումներ	(544,324)	(540,057)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	104,275	612,822

Հազար ՀՀԴ

9. Հարկում

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Ընթացիկ հարկ	120,844	93,090
Հետաձգված հարկ	(25,118)	(15,409)
Ընդամենը	95,726	77,681

Արդյունավետ տոկոսադրույքները տարբերվում են հարկային դրույքաչափերից: Ստորև ներկայացված է շահութահարկի գծով ծախսի համապատասխանեցումը՝ համաձայն շահութահարկի փաստացի դրույքաչափի:

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Շահույթ մինչև հարկումը	267,805	240,688
Հարկային դրույքաչափ	18%	20%
Շահութահարկի գծով ծախս՝ հաշվարկված հարկային դրույքաչափով	48,205	48,138
Չնվազեցվող ծախսեր	47,521	3,006
Շահութահարկի դրույքաչափերի փոփոխության ազդեցությունը	–	26,537
Ընդամենը շահութահարկի ծախս	95,726	77,681

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2020թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը՝

	2020թ. հունվարի 1 (աուդիտ չարված)	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2020թ. դեկտեմբերի 31
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	54,034	102,796	156,830
Աշխատակիցներին տրված փոխառությունների գծով ակտիվներ	4,395	(1,309)	3,086
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	62,157	6,166	68,323
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	7,938	9,003	16,941
Վարձակալության գծով պարտավորություն	110,308	(91,538)	18,770
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	238,832	25,118	263,950

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը՝

	2019թ. հունվարի 1 (աուդիտ չարված)	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Դրույքաչափի փոփոխության նարդյունքում ծախսի շահույթում կամ վնասում	2019թ. դեկտեմբերի 31 (աուդիտ չարված)
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(54,306)	114,344	(6,004)	54,034
Աշխատակիցների փոխառությունների գծով ակտիվներ	(13,874)	18,757	(488)	4,395
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	73,227	(4,164)	(6,906)	62,157
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված պարգևատրում	2,071	6,750	(883)	7,938
Վարձակալության գծով պարտավորություն	216,305	(93,741)	(12,256)	110,308
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	223,423	41,946	(26,537)	238,832

Հազար ՀՀԴ

9. Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ հասանելի կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վստահությունները և հարկային զեղչերը: Ընկերությունը գնահատել է, որ այն կգեներացնի բավականաչափ հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 263,950 հազար ՀՀ դրամ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 238,832 հազար դրամ):

10. Կապիտալ**Բաժնետիրական կապիտալ**

2020 և 2019 թվականների դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության գրանցված և վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 100,000 ՀՀԴ: Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20 սովորական բաժնետոմսից, որոնք ունեն յուրաքանչյուրը 5000 ՀՀ դրամ անվանական արժեք:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն պարբերաբար ստանալու շահաբաժիններ, ինչպես նաև՝ ժողովներում մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք:

11. Հասույթ

	2020	2019
Հասույթ հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումից	4,179,101	4,009,155
Ընդամենը	4,179,101	4,009,155

Ընկերության հիմնական գործունեությունը իր մայր ընկերությանը՝ Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ-ին (Mentor Graphics Ireland Limited) հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման) ծառայությունների մատուցումն է: Ամբողջ հասույթը վերագրվում է մայր ընկերությանը մատուցված ծառայություններին (Ծանոթագրություն 15):

12. Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Աշխատավարձ և այլ վարձատրություններ	2,870,403	2,536,023
Այլ հատուցումներ աշխատակիցներին	31,043	26,770
Ընդամենը	2,901,446	2,562,793

13. Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Խորհրդատվական ծախսեր	51,723	47,764
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	22,948	40,580
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	48,220	188,754
Անվտանգության ծախսեր	34,461	–
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	34,122	29,331
Սպասարկման ծախսեր	21,162	15,487
Ապահովագրական ծախսեր	6,447	5,636
Բանկային ծառայությունների ծախսեր	521	374
Այլ ծախսեր	25,094	12,501
Ընդամենը	244,698	340,427

Հազար ՀՀԴ

14. Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ**Վճարումների պլան**

Շնորհված և հետ ստացված բաժնետոմսերի պլանի (Granted & Forfeited Stock Plan) համաձայն՝ Սիմենս ԷՋԻ-ն (Siemens AG), իր հայեցողությամբ, կարող է բաժնետոմսերի օպցիոններ տրամադրել Ընկերության աշխատակիցներին: Բաժնետոմսերի պլանի շրջանակներում օպցիոնի յուրաքանչյուր շնորհում հաստատվում է վերջինիս իրավատիրոջ և Մայր ընկերության միջև կնքված բաժնետոմսերի օպցիոն համաձայնագրով: Բաժնետոմսերի օպցիոնի յուրաքանչյուր պայմանագրում նշվում է իրացման գինը և ամսաթիվը, երբ օպցիոնի ցանկացած մասնաբաժինը դառնում է իրացելի: Շնորհված բաժնետոմսերի օպցիոնների իրական արժեքը գնահատվում է շնորհման ամսաթվին՝ օգտագործելով Բլեք Սքոլզ (Black-Scholes) մոդելը, հաշվի առնելով այն պայմանները, որոնցով շնորհվել են բաժնետոմսերի օպցիոնները:

Շարժը տարվա ընթացքում

Ստորև ներկայացված է տարվա ընթացքում բաժնետոմսերի օպցիոնների (բացառությամբ - բաժնետոմսի գնի աճից օգտվելու իրավունքից) քանակը և դրանց իրացման միջին կշռված գները (ԻՄԿԳ/WAEP):

	2020 Քանակ	2020 ԻՄԿԳ (Եվրո)	2019 քանակ (աուդիտ չարված)	2019 ԻՄԿԳ (Եվրո) (աուդիտ չարված)
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,410	120,732.58	2,262	76,080.04
Տարվա ընթացքում շնորհված	3,002	106,287.16	1,544	51,930.85
Տարվա ընթացքում հետ ստացված	(1,264.5)	(44,770.19)	(102)	(3,430.66)
Տարվա ընթացքում իրացված	(1,001)	(35,440.86)	(294)	(9,888.39)
Ժամանակաշրջանի ընթացքում գործողության ժամկետը լրացած	-	-	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,146.5	146,808.7	3,410	114,691.84

Շարժը տարվա ընթացքում (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակներում ներկայացված են համապատասխանաբար 2020 և 2019 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների երեք պլանների համար օգտագործված մոդելների տվյալները: Դրանք գնահատվում են բաժնետոմսի գնով՝ հանած շահաբաժինները և ակնկալվող շահաբաժինները մինչև իրավունքի առաջացման ժամանակաշրջանի ավարտը:

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Չափման ամսաթվի դրությամբ միջին կշռված իրական արժեք (EUR)	35.40545	33.63397

15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները

Ստորև ներկայացված են համապատասխան ֆինանսական տարվա ընթացքում կապակցված կողմերի միջև կատարված գործարքների ընդհանուր գումարները և մնացորդները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

	Տարի	Իրացում կապակցված կողմերին	Ձեռքբերում կապված կողմերից	Կապակցված կողմերի դեբիտորական պարտքեր	Կապակցված կողմերի կրեդիտորակ ան պարտքեր
Մայր ընկերություն	2019 (աուդիտ չարված)	4,009,155	-	79,252	153,885
	2020	4,179,101	-	330,746	-
Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող ընկերություններ	2019 (աուդիտ չարված)	-	27,676	-	19,042
	2020	-	59,317	3,449	11,739

15. Կապակցված կողմերի միջև գործարքները (շարունակություն)**Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**

Ընկերությունը ծառայության պայմանագիր է կնքել Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ-ի (Mentor Graphics Ireland Limited) հետ, որին տրամադրում է հետազոտության և զարգացման (ծրագրային ապահովման մշակում/վեբ հավելվածների ստեղծում) ծառայություններ, և Սիմենս ԷյՋի-ի (Siemens AG), Սիմենս ԷսԷյ-ի (Siemens S.A.) հետ, որոնցից ստանում է աջակցության ծառայություններ: Բոլոր ընկերությունները գտնվում են ընդհանուր հսկողության տակ:

Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս ՓԲԸ-ի (Mentor Graphics Developments Service CJSC) հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրված փոխհատուցում

	2020	2019 (աուդիտ չարված)
Աշխատակիցներին տրված կարճաժամկետ հատուցումներ	43,667	38,199
Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ	3,759	1,380
Ընդամենը փոխհատուցման գումարներ հիմնական ղեկավար անձնակազմին	47,426	39,579

16. Ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր գործունեության միջոցով ենթարկվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի՝ վարկային ռիսկ, շուկայական ռիսկ, իրացվելիության ռիսկ: Հետևաբար, Ընկերության նպատակն է հասնել համապատասխան հավասարակշռության ռիսկի և եկամտաբերության միջև և նվազագույնի հասցնել ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական գործունեության վրա:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ Ընկերությունը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ՝ երրորդ կողմից Ընկերության նկատմամբ իր պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Վարկային ռիսկը առաջանում է բանկային հաշիվներից, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից: Չմարված առևտրային դեբիտորական պարտքը վերաբերում է Մայր ընկերությանը, և հնարավոր չհավաքագրման ռիսկը գնահատվում է ցածր:

Պարտքային ռիսկը առաջանում է նաև դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից: Ընկերությունն իր միջոցները տեղաբաշխում է Հայաստանի խոշորագույն բանկերից մեկում:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով: Շուկայական ռիսկը ներառում է երեք տեսակի ռիսկ՝ տոկոսադրույքի ռիսկ, արժույթային ռիսկ և գների այլ ռիսկ, ինչպիսիք են սեփական կապիտալի գնի ռիսկը և ապրանքային ռիսկը:

Ընկերությունը չի ենթարկվում տոկոսադրույքի ռիսկի, քանի որ այն չի տիրապետում լուրացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների: Ընկերությունը գործառնություններ չունի բաժնային գործիքների և ապրանքների հետ և չի ենթարկվում սեփական կապիտալի գնի և ապրանքների գնի ռիսկերին:

Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, երբ իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով:

Այլ արժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների համար Ընկերությունը կիրառում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի հրապարակած փոխարժեքները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը ներկայացված է ստորև (արտարժույթի միավորի արժեքը արտահայտված ՀՀ դրամով):

	ՀՀ ԿԲ փոխարժեքը	
	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019
	AMD	AMD
1 USD	522.59	479.70
1 EUR	641.11	537.26

16. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որի դեպքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող են տատանվել արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության պատճառով: Արժույթային ռիսկը շուկայական ռիսկի բաղադրիչ մաս է, որն էլ, ռիսկ է երբ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կարող է տատանվել շուկայական գների փոփոխության պատճառով:

Չգայունության վերլուծությունը ներկայացվում է ամենատարածված արժույթի համար, որը սովորաբար օգտագործվում է, և որի նկատմամբ կազմակերպությունը կարող է զգայուն լինել: Չնայած այս տեսությանը, արտարժույթային ռիսկը չի ազդում ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները արտահայտված են ֆունկցիոնալ արժույթով:

Արժույթային ռիսկի ազդեցությունը

Ստորև բերված աղյուսակները ցույց են տալիս արժույթը, որի նկատմամբ Ընկերությունը 2019 և 2020 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իր դրամային և ոչ դրամային ակտիվների վրա ունի աննշան ազդեցություն: Վերլուծությունը ցույց է տալիս եկամտի վրա հայկական դրամի նկատմամբ արժույթի փոխարժեքի ողջամիտ հնարավոր փոփոխության ազդեցությունը՝ մնացած բոլոր փոփոխականների անփոփոխ լինելու պարագայում: Աղյուսակում բացասական գումարը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքներում կամ սեփական կապիտալի հնարավոր զուտ նվազումը, մինչդեռ դրական գումարը արտացոլում է հնարավոր զուտ աճը:

			EUR- անվանական արժեք 2019 (աուդիտ չարված)
		EUR- անվանական արժեք 2020	
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր		11,739	19,042
	Արտարժույթի փոփոխությունը %-ով 2020 թ.-ին	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2020 թ	Ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա 2019 թ (աուդիտ չարված)
Արժույթ			
EUR	8.50%	(998)	(1,238)
	(8.50%)	998	1,238

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի կարողանա կատարել իր վճարման պարտավորությունները, երբ դրանք ենթակա են վճարման: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է Ընկերության իրացվելիությունը՝ ապահովելու անհրաժեշտ դրամական հոսքերը գործառնական գործունեության նպատակով: Ընկերության առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սովորաբար կարճաժամկետ են և մարվում են 3 ամսվա ընթացքում, սակայն որոշ պարտավորություններ ունեն մարման համեմատաբար երկարաձգված ժամկետ: Ընկերությունը չունի փոխառություն, հետևաբար բոլոր դրամական միջոցների մուտքերը բացառապես հիմնված են իրացումից հասույթի վրա, որը նույնպես հավաքագրվում է կարճաժամկետ հիմունքներով: Ընկերությունը կառավարում է իր իրացվելիության պահանջները՝ մշտադիտարկելով երկարաժամկետ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պարտքի սպասարկումների պլանավորված վճարումները, ինչպես նաև կանխատեսվող դրամական միջոցների հոսքերը ամենօրյա գործունեությունում:

16. Ռիսկի կառավարում (շարունակություն)**Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)**

Որոշ քանակական ցուցանիշներ ներկայացված են ստորև աղյուսակում՝ ղեկավարության կողմից կատարված որակական վերլուծությունները ավելի լավ ներկայացնելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Հաշվեկշռային արժեք	Դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր	Ցպահանջ և Մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	411,897	411,897	368,230	43,667	–	–
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	104,275	105,414	105,414	–	–	–
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	516,172	517,311	473,644	43,667	–	–

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ չարված)	Հաշվեկշռային արժեք	Դրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր	Ցպահանջ և Մինչև 2 ամիս	2-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	541,003	541,003	348,919	192,084	–	–
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	612,822	645,537	135,214	405,641	104,682	–
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	1,153,825	1,186,540	484,133	597,725	104,682	–

Վերոնշյալ գումարները արտացոլում են պայմանագրային կամ կանխատեսվող չզեղչված դրամական հոսքերը, որոնք կարող են տարբերվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներից:

17. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր՝

Ստորև ներկայացված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքերը՝

- 1) 31.05.2021թ. – Ընկերության անվանման փոփոխություն «Մենթոր Գրաֆիկա Դիվելոպմենթ Սերվիսիս» ՓԲԸ-ից (Mentor Graphics Development Services CJSC) Սիմենս Ինդաստրի Սոֆթվեր ՓԲԸ (Siemens Industry Software CJSC);
- 2) 08.04.2022 - Ընկերության միակ բաժնետիրոջ անվան փոփոխություն Մենթոր Գրաֆիկա Իռլանդիա Լիմիթիդ-ից (Mentor Graphics (Ireland) Limited) Սիմենս Ինդաստրի Սոֆտվեր Լիմիթիդ-ի (Siemens Industry Software Limited).